

PREZI PRI POUKU GEOGRAFIJE V OSNOVNI ŠOLI

Igor Vrhunec*

Povzetek

Razvoj informacijske tehnologije je močno vplival na izvedbo pedagoškega procesa v šoli. Računalniške prosojnice in interaktivne predstavitve so sodoben učni pripomoček za ponazarjanje in lažje razumevanje učne vsebine na učencem privlačen način. Vendar danes statična prosojnica ni več tako zanimiva kot pred leti. Računalniško oblikovane predstavitve povečajo učinkovitost učne ure zaradi boljše nazornosti, dinamike in zanimivosti.

Ključne besede: Prezi, predstavljanje, motiviranje, pouk, osnovna šola.

PREZI AND GEOGRAPHY LESSONS IN PRIMARY SCHOOL

Abstract

The development of ICT has enabled more diverse approaches to teaching. The internet has become an important source for pupils, as well as teachers. There are computers and projectors in the classrooms, by which teachers and pupils can access the information and many useful programmes free of charge through the internet. Power Point presentations have slowly been losing their appeal mainly because of being too static. The pupils nowadays are motivated by dynamic, information-packed and interesting lessons. This is achieved by using computer presentations where the pupils participate actively. The programme that is being used in such lessons is going to be presented in this article. This programme enables the formation of multimedia and interesting elements.

Keywords: Prezi, presentation, motivation, Geography teaching, primary school.

Uvod

V prispevku predstavljamo program, ki ga uporabljamo pri poučevanju geografije. Program omogoča, da oblikujemo gradivo za pouk z multimedijskimi in interaktivnimi elementi.

Izhodišče

Zaradi značaja predmeta potrebuje geografija vidne predstave pojavov, procesov in pokrajin. Opazovanje je bistveni sestavni del geografije. Brez njega bi bil pouk osiromašen. Pri pouku geografije je postala projekcija njegov nenadomestljivi del. Omogoča aktiven in dinamičen potek učne ure z interaktivnimi elementi. Omogoča, da predstavimo oddaljene pokra-

* Igor Vrhunec
Osnovna šola Ketteja in Murna
Ljubljana
igor.vrhunec@guest.arnes.si

jine, pojave in procese, ki jih ne moremo opazovati neposredno. Lahko opazujemo vulkansko delovanje, potrese in druge pojave. Omogoča izobraževalno ustvarjalnost, v katero lahko interaktivno vključimo besedilo, zvok, film ali sliko. Spoznavanje s pomočjo vida in sluha laže in hitreje vodi k cilju. Sodobni pouk geografije mora biti harmonična celota vidnega in slušnega, pri čemer je vendarle poudarek na vidnem (Brinovec, 2004).

Pri pouku uporabljamo različne metode in oblike dela. Ena izmed najstarejših oblik dela je frontalna oblika – neposredno poučevanje. Učenci si pridobivajo največkrat novo učno vsebino z učiteljevo neposredno pomočjo oziroma z njegovim poučevanjem. Pri tej obliki učitelj podaja znanje vsem učencem v razredu, neposredno komunicira z učenci in spremlja, ali mu vsi sledijo. Učenci sprejemajo učno snov in imajo možnost, da sproti sodelujejo z vprašanji ali svojim znanjem. Oblika ima tudi nekaj slabosti: pouk je monoton, učenci se spremenijo v poslušalce. Ali lahko to spremenimo? Ali lahko to obliko dela s pomočjo uporabe dinamične predstavitve spremenimo v zanimivo zgodbo, dopolnjeno s filmi, slikami in besedilom in zvokom? Ali lahko združimo t. i. klasično obliko pouka s sodobnim načinom poučevanja? To vprašanje smo si zastavili ob ugotovitvi, da danes statična slika oz. statična prosojnica ni več tako zanimiva.

Prezi Srečanje s Prezijem je bilo naključno.

Orodje Prezi je spletni program, program v oblaku, ki je namenjen predstavitev in je ustvarjalna nadgraditev statičnih prosojnic. Prezi je odprto platno, ki omogoča učitelju ustvariti dinamično pripoved s pomočjo slik, filmov in ključnih besed v zaključeno zgodbo. Omogoča, da učitelj vodi učence na poti odkrivanja novih spoznanj.

Program je na voljo na spletni strani <http://prezi.com/>. Uporaba je brezplačna, vendar se je treba pred uporabo registrirati. Priporočamo, da se registrirate kot učitelj, saj boste s tem pridobili pravico do več oblikovalskega orodja.

Navodila za uporabo so v animirani obliki kot krajši filmi in v obliki vprašanj in odgovorov, kar omogoča hitro razumevanje in preprosto uporabo. Prezi omogoča večpredstavnostno oblikovanje vsebine. Največje prednosti so:

- platno ali prostor, kjer oblikujemo vsebino, ni omejeno;
- preprosto oblikovanje (besedilo najprej napišemo in ga na koncu uredimo);
- možnost povezovanja besedila s puščicami in črtami;
- vstavljanje slik, filmov, besedila iz lastnih dokumentov ali s spleta;
- že pripravljene vzorce postavitve besedila;
- vstavljanje gradiva iz obstoječih prosojnic in projekcij;
- s pomočjo okvirjev približamo in povečamo del celote, ki jo želimo poudariti;
- iz dela gradiva lahko ustvarimo novo zgodbo na istem platnu;
- primeren je za delo na interaktivni tabli.

Možnosti, ki jih poleg naštetih ponuja Prezi, je še veliko. Orodje Prezi omogoča, da izdelamo svoje e-gradivo kot multimedijско gradivo. Ker je

gradivo v oblaku, ga lahko preprosto in hitro preoblikujemo ter posodobimo. Uporaba svetovnega spleta kot vira podatkov in informacij je uporabniku prijazna in nezahtevna.

Primer učne ure

Učitelj geografije mora danes pri učencih razvijati gospodarnost in učinkovitost ter sposobnosti za najlažje in najhitrejše pridobivanje, uporabo in obdelavo geografskih informacij. Posebej koristno je razvijati geografske sposobnosti (spretnosti) zaradi navajanja na uporabo, analizo in sklepanje na temelju statističnega ali slikovnega gradiva (Brinovec, 2004).

Zavedati se moramo, da so današnji učenci del digitalne generacije – navajeni na računalnike, medmrežje, prenosne telefone in s tem informacije, ki so v trenutku na voljo (Veronek, 2010). Učenci pri uporabi računalniške tehnologije pričakujejo tudi zabavnost, vendar se moramo zavedati, da gradiva niso namenjena samo pestrosti in igrivosti.

Prezi je uporaben pri usvajanju učne vsebine in pri neposrednem poučevanju – frontalni obliki. Kljub temu da smo se morali v zadnjih desetletjih tradicionalnemu in razširjenemu frontalnemu pouku odpovedati in ga nadomestiti z drugimi oblikami, kot so delo v dvojicah, individualno delo in skupinsko delo, je ta oblika dela še vedno dobrodošla. Pouk v frontalni obliki poteka po predvidenem načrtu z uporabo učnih sredstev. Učitelj je posredovalec med učenci in učnimi vsebinami. Učenci si pridobivajo učno vsebino z učiteljevo neposredno pomočjo oziroma njegovim poučevanjem.

Potek učne ure

V nadaljevanju predstavljamo primer učne ure v 7. razredu s temo Vulkani in potresi. Zapis prikazuje »klasično« učno uro usvajanja nove učne vsebine s prevladujočo frontalno in individualno učno obliko. Zastavili smo si operativne cilje, da učenec:

- razloži tektonske vzroke za nastanek potresov in pojasni delovanje ognjenikov;
- opiše posledice ognjeniških izbruhov in potresnega delovanja na življenje ljudi;
- spoznava temeljne geografske značilnosti Evrope in Azije in pogloblja ter ob izbranih primerih konkretizira obče geografske pojme.

V uvodu pokažemo sliko delujočega vulkana in posledico delovanja potresa. S celotno sliko napovemo novo učno vsebino in učne cilje. Na začetku usvajanja nove učne vsebine pokažemo film o dogajanju v notranjosti Zemlje, ki prikazuje premikanje litosferskih plošč in nastajanje vulkanov. Dele vulkana predstavimo s sliko vulkanskega kraterja in s filmom o lavi. S satelitsko sliko Etne in Sicilije učence popeljemo na najbližji delujoči vulkan. Sledi slika o potresih in slika, ki prikazuje, kje nastanejo potresi. Potres predstavimo s filmom, posnetim na vrhu stolpnice na Japonskem. Prikažemo sliko potresne ogroženosti Slovenije, z učenci pogledamo potresno ogroženost v Ljubljani in tabelo evropske potresne lestvice. Vodimo jih na spletno stran ARSO, na kateri si ogledamo trenutno potresno aktivnost v Sloveniji. Pogovor navežemo še na pravilno ravnanje ob morebitni naravni nesreči. Ponovimo postopke ravnanja, evakuacijsko pot iz učilnice in kje imamo zbirno mesto.

Pri preverjanju znanja si pomagamo s sliko prereza zemeljske skorje. Med pogovorom ponovimo obče geografske pojme in se pogovorimo o vplivu vulkanov in potresov na življenje ljudi.

Ker iz preteklih izkušenj vemo, da je vsebina za učence zelo zanimiva, predvidimo v letni pripravi dve šolski uri. V drugi učni uri učenci v nadaljevanju ure iz papirja izdelajo model vulkana.

Učenci so predstavitev spremljali z navdušenjem. Brez težav so opisovali slike, sodelovali in komentirali. Ura je potekala v prijetnem vzdušju, učenci so izkazali največjo mero zanimanja in nadgrajevali svoje dosedanje znanje in izkušnje v povezavi z učno temo. Ponazoritev je tekla tekoče; z malo klicanja. Premikanje po platnu, približevanje posameznim delom besedila in kratki filmi so poskrbeli za dodatno dinamiko in zanimanje učencev.

Zagotovo pouk z orodjem Prezi, ki je pri pouku (in na šoli) nekaj novega, pritegne pozornost učencev, zato so ti mirnejši, bolj sodelujejo in nestrpnost pričakujejo, kaj se bo zgodilo v naslednjem koraku. Toda ali se bo to zgodilo tudi takrat, ko bo program uporabljal vsak učitelj? Mislimo, da ne. Ali pa bo vsakič zahtevalo od učitelja bolj poglobljeno poznavanje filmske montaže ali dramaturške režije. Menimo tudi, da orodje ne bo ustrezalo vsakomur, zato se bo drug učitelj avtonomno odločil za eno izmed številnih orodij, ki jih ponuja splet oz. sodobna tehnologija, bolj ustrezno njegovemu učiteljskemu pristopu in predmetnemu področju.

Sklep

Orodje Prezi je dokaj nov, atraktiven program, primeren za pripravo predstavitev pri pouku geografije. Program je dobrodošel, ko razmišljamo o novih metodah dela; tudi o tem, kako učenec oblikuje in sistemizira svoje znanje. Ponuja veliko možnosti oblikovanja in ustvarjanja novega didaktičnega gradiva, ki bo z morebitnimi popravki ali dodatki na voljo tudi v prihodnjih letih. Na začetku zahteva nekaj truda, energije in volje pri pripravi gradiv, še posebno če se odločimo, da prestopimo iz znanih okolij za izdelavo prosojnic v novo delovno okolje. Kljub temu da v članku postavljamo v ospredje orodje za delo, ne smemo pozabiti, da je raba učne tehnologije učinkovita le, če je podrejena didaktičnim načelom in premišljeno kombinirana z drugimi učnimi pripomočki, oblikami in organizacijo pouka (Polanec, 2010). Pri izdelavi učnega gradiva v Preziju moramo paziti, da pri oblikovanju gradiva ne spregledamo in pozabimo učnih ciljev, ki smo si jih zastavili v učni uri, saj nas mora uporabljeno gradivo voditi k doseganju učnih ciljev. Orodje uporabljamo tudi pri drugih predstavitev. S predstavitvami v Preziju bomo nadaljevali in za delo poskušali motivirati čim več sodelavcev, saj njihova dosedanja raba prepriča in zadovolji z uporabnostjo in učinkovitostjo.

Viri

1. Belič Ferlinc, M., 2012, Kako uporabiti Prezi pri pouku angleščine v srednji šoli. Dostopno na http://prispevki.sirikt.si/datoteke/zbornik_sirikt2012.pdf (str. 983–987) (povzeto 13. 1. 2013).
2. Brinovec, S., 2004, Kako poučevati geografijo (str. 31–38, 88–111). Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Ljubljana.

3. Klemenčič Glavica, M., 2012, Prezi in Glogster kot uporabna oblaka pri pouku slovenščine. Dostopno na http://prispevki.sirikt.si/datoteke/zbornik_sirikt2012.pdf (str. 446–452) (povzeto 13. 1. 2013).
4. Rebernak, B., 2008, Spletna učilnica in uporaba e-gradiv pri pouku geografije v osnovni šoli. *Geografija v šoli*, 2, 2008, str. 34–39.
5. Polanec, A., 2008, Primer uporabe e gradiva pri pouku geografije. *Geografija v šoli*, 2, 2008, str. 44–49.
6. Polanec, A., 2010, Interaktivna tabla pri pouku geografije. *Geografija v šoli*, 1, 2010, str. 40–45.
7. Veronek, N., 2010, Vloga elektronske table v didaktiki geografije. *Geografija v šoli*, 2, 2010, str. 29–34.
8. Zelenko, A., 2011, Uporaba prostodostopnega e-gradiva *Geografija Slovenije*. *Geografija v šoli*, 3, 2011, str. 20–25.
9. Spletna stran <http://prezi.com/learn/> (povzeto 6. 1. 2014).
10. Vrhunec, I., 2014, Prezi predstavitev: Vulkani in potresi Spletna stran <http://prezi.com/m4ewh4wkl8lo/prezi-predstavitev-vulkani-in-potresi/> (povzeto 16. 2. 1014).